

Dosarul nr.3ra-290/23
2-18112433-01-3ra-14032023

Prima instanță: Judecătoria Strășeni, sediul Central (jud.: I. Chiroșca)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: A. Pahopol, V. Mihaila, A. Bostan)

Î N C H E I E R E

10 aprilie 2024

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător
judecători

Stela Procopciuc
Oxana Parfeni
Mariana Ursachi

examinând admisibilitatea recursului depus de Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulica,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Maria Cioară împotriva lui Iurie Cioară, Zaharia Morari, Leonid Radul și Leonid Guțul cu privire la partajarea averii comune în devălmășie și declararea nulității actelor juridice

și acțiunea reconvențională depusă de Iurie Cioară împotriva Mariei Cioară și a Primăriei satului Căpriană, raionul Strășeni, terț Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” cu privire la partajarea averii comune în devălmășie, anularea actelor administrative individuale și radierea înscrierii dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile,

împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Maria Cioară și casată hotărârea din 06 august 2019 a Judecătoria Strășeni, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La data de 06 februarie 2015 Maria Cioară a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Iurie Cioară cu privire la partajarea averii comune în devălmășie (f.d.1-3 Vol. I).

În motivarea cererii de chemare în judecată reclamanta a indicat că, a înregistrat căsătoria cu Iurie Cioară la data de 20 noiembrie 1994 și din această căsătorie au doi copii majori, Ștefan Cioară și Daniela Cioară. Iar, la 17 iulie 2014 căsătoria dintre reclamantă și pîrît a fost desfăcută.

Reclamanta a menționat că, în timpul căsătoriei au dobândit cu drept de proprietate comună în devălmășie următoarele imobile: casă de locuit, cu suprafața de 246 m.p., cu nr. cadastral XXXXX și terenul aferent acesteia, cu suprafața de 0,3947 ha, cu nr. cadastral XXXXX, situate în satul XXXXX, r-nul XXXXX; teren

agricol cu suprafața de 2,3502 ha, cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul or. XXXXX, teren cu destinația grădini, cu suprafața de 0,1673 ha, cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul satului XXXXX, r-nul XXXXX, teren cu destinația grădini, cu suprafața de 0,2194 ha, cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul satului XXXXX, r-nul XXXXX; teren pentru construcții cu suprafața de 0,0942 ha, cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul satului Căpriană r-nul XXXXX; teren agricol cu suprafața de 4,3412 ha, cu nr. cadastral XXXXX, situat în extravilanul or. Strășeni; teren cu destinația grădini, cu suprafața de 0,0711 ha, cu nr. cadastral XXXXX, situat în satul XXXXX, r-nul XXXXX; teren cu destinația grădini cu suprafața de 0,03 ha, cu nr. cadastral XXXXX, situat în satul XXXXX, r-nul XXXXX.

Reclamanta a specificat că anterior adresării în instanța de judecată a aflat că, pârâtul întreprinde diferite acțiuni în vederea scoaterii bunurilor de sub regimul proprietății comune în devălmășie.

Reclamanta Maria Cioară a menționat că, consideră că bunurile imobile urmează a fi partajate în felul următor: casa de locuit și terenul aferent acesteia urmează a fi partajate în natură. Totodată, terenul agricol cu nr. cadastral XXXXX, terenul cu destinația grădini cu nr. cadastral XXXXX, terenul cu destinația grădini cu nr. cadastral XXXXX, terenul pentru construcții cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea totală de 27 430 lei să fie atribuite reclamantei, iar terenul agricol cu nr. cadastral XXXXX, terenul cu destinația grădini cu nr. cadastral XXXXX și terenul cu destinația grădini cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea totală de 43 039 lei să fie atribuite lui Iurie Cioară.

La data de 19 decembrie 2016 Maria Cioară a depus cerere de chemare în judecată suplimentară, în care a menționat că, solicită admiterea integrală a cererii de chemare în judecată depuse de către Maria Cioară, respingerea ca neîntemeiată a acțiunii reconvenționale înaintate de către Iurie Cioară, declararea nulității contractului de împrumut încheiat la 06 mai 2011 între Zaharia Morari și Iurie Cioară, a contractului de împrumut încheiat la 01 iunie 2011 între Leonid Radul și Iurie Cioară și a contractului de împrumut încheiat la 16 martie 2012 între Leonid Guțul și Iurie Cioară, ca fiind fictive.

Reclamanta a specificat că, deși Iurie Cioară susține că a intrat în posesia casei de locuit și a terenului aferent acesteia, în baza acceptării succesiunii după decesul lui Gheorghe Cioară, acesta nu a prezentat vreun înscris în acest sens.

Cu referire la contractele de împrumut, reclamanta Maria Cioară a comunicat că, nu a cunoscut despre contractarea acestora de către fostul ei soț, Iurie Cioară, or în textul contractelor nu este specificat acordul soției pentru primirea banilor.

La fel, reclamanta a relatat că, deși Iurie Cioară invocă că, sumele împrumutate au fost folosite pentru procurarea terenurilor, prelucrarea lor, precum și pentru necesitățile familiei, acestea nu au fost individualizate. Iar, persoanele care se pretinde că au acordat împrumuturile sunt rudele și prietenii lui Iurie Cioară și nu au avut posibilități financiare de a acorda împrumuturi în mărimea indicată în contracte.

La data de 20 martie 2017 Maria Cioară a depus cerere de chemare în judecată privind concretizarea pretențiilor, în care a indicat că, ținând cont de faptele stabilite prin raportul de expertiză nr. 366 din 16 iunie 2016 privind partajarea casei de locuit

și a terenului aferent acesteia, reclamanta își menține pretențiile cu formularea solicitată anterior.

Totodată, cu referire la partajarea casei de locuit, cu suprafața de 246 m.p., cu nr. cadastral XXXXX și a terenului aferent acesteia, cu suprafața de 0,3947 ha, cu nr. cadastral XXXXX, situate în satul XXXXX, r-nul XXXXX, reclamanta a solicitat atribuirea în proprietatea Mariei Cioară a părților indicate în partea nr.1 indicată în raportul de expertiză nr. 366 din 16 iunie 2016, iar lui Iurie Cioară a bunurilor indicate în partea nr.2 a raportului nominalizat.

La data de 20 septembrie 2018 Maria Cioară a depus cerere de chemare în judecată privind concretizarea pretențiilor, în care suplimentar celor invocate anterior a specificat că renunță la pretenția de partajare a terenului cu nr. cadastral XXXXX din satul XXXXX, r-nul XXXXX.

De asemenea, reclamanta a indicat că, solicită încasarea din contul lui Iurie Cioară în beneficiul Mariei Cioară a sumei de 11061 de lei cu titlu de sultă bănească, deoarece această sumă reprezintă diferența dintre valoarea bunurilor care solicită să fie atribuite reclamantei și valoarea bunurilor care se solicită a fi atribuite pârâtului.

Prin urmare, pe parcursul examinării cauzei, reclamanta Maria Cioară concretizându-și pretențiile a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată prin atribuirea în proprietatea Mariei Cioară a cotelor-părți din casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX și a terenului aferent cu nr. cadastral XXXXX, indicate în raportul de expertiză nr. 366 din 16 iunie 2016 pentru partea nr. 1, a terenului agricol cu nr. cadastral XXXXX, a terenului cu destinația grădini cu nr. cadastral XXXXX, a terenului cu destinația grădini cu nr. cadastral XXXXX, a terenului pentru construcții cu nr. cadastral XXXXX și atribuirea în proprietatea lui Iurie Cioară a cotelor-părți din casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX și a terenului aferent cu nr. cadastral XXXXX, indicate în raportul de expertiză nr. 366 din 16 iunie 2016 pentru partea nr. 2 și a terenului agricol cu nr. cadastral XXXXX, a terenului cu destinația grădini cu nr. cadastral XXXXX, cu încasarea din contul lui Iurie Cioară în beneficiul Mariei Cioară a sumei de 11061 de lei pentru egalarea cotelor, declararea nulă a contractului de împrumut încheiat la 06 mai 2011 între Zaharia Morari și Iurie Cioară, a contractului de împrumut încheiat la 01 iunie 2011 între Leonid Radul și Iurie Cioară și a contractului de împrumut încheiat la 16 martie 2012 între Leonid Guțul și Iurie Cioară (f.d.97-100 Vol. III).

La 30 mai 2015, Iurie Cioară a depus acțiune reconvențională împotriva Mariei Cioară și Primăriei satului Căpriana, raionul Strășeni, terț Instituția Publică „Agenția Servicii Publice” cu privire la partajarea averii comune în devălmășie, anularea actelor administrative individuale și radierea înscrierii dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile (f.d.84-86 vol. I).

În motivarea acțiunii reconvenționale Iurie Cioară a indicat că, în procedura Judecătorei Strășeni se află pe rol cauza civilă cu privire la partajarea inclusiv a terenului cu numărul cadastral XXXXX, aferent casei de locuit cu nr. cadastral XXXXX, asupra căruia a fost înregistrat dreptul de proprietate a lui Iurie Cioară, fapt confirmat prin titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat la 17 august 2004, care a stat la baza înregistrării la data de 09 noiembrie 2004 a dreptului de proprietate în Registrul bunurilor imobile.

Reclamantul Iurie Cioară a specificat că, acest teren se află în posesia lui în baza testamentului nr.63 din 10 noiembrie 1995, întocmit de Gheorghe Cioară, care a decedat la 09 ianuarie 1996.

Iurie Cioară a relatat că, acest teren a fost atribuit în proprietatea lui Gheorghe Cioară în baza art.11 al.(1) din Codul funciar și înregistrat în Registrul cadastral al deținătorilor de terenuri din satul Căpriană la nr.588 la 18 august 1993, însă titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, acesta nu l-a primit, deoarece la data de XXXXX a decedat, fapte despre care cunoștea și Maria Cioară.

Astfel, reclamantul Iurie Cioară a invocat că, titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberat la 17 august 2004 lui Iurie Cioară este absolut nul, deoarece contravine normelor legale și încalcă și drepturile lui patrimoniale, or acest teren urmează să-l moștenească în baza testamentului și va constitui proprietate personală, dar nu în devălmășie cu pârâta Maria Cioară.

Reclamantul a invocat că, nu există careva documente cu privire la legalitatea înproprietării lui cu acest teren, iar decizia Primăriei satului Căpriană nr.14 din 26 mai 1993, la care se face trimitere în actul contestat nu prevede transmiterea la data de 17 septembrie 2004 în proprietatea lui Iurie Cioară a terenului cu nr. cadastral XXXXX.

Mai mult, ilegalitatea titlului deținătorului de teren este constatată și de Consiliul sătesc Căpriană, care prin decizia nr.07/8 din 06 octombrie 2014 a stabilit că, greșit a fost eliberat actul nominalizat pe numele lui Iurie Cioară, or până în anul 1993, proprietar al acestui teren era Gheorghe Cioară. Totodată, Consiliul sătesc Căpriană a permis anularea titlului deținătorului de teren cu nr. cadastral XXXXX, eliberat lui Iurie Cioară, însă inginerul cadastral al Primăriei satului Căpriană și Primarul satului Căpriană nu au executat și refuză executarea deciziei nominalizate.

Reclamantul a specificat că, în perioada căsătoriei cu Maria Cioară, în baza deciziei Primăriei satului Căpriană nr. 11/3.1 din 15 mai 1996, ca familie nou-formată, în conformitate cu prevederile art. 11 din Codul funciar, li s-a atribuit terenul pentru construcție cu nr. cadastral XXXXX, care ulterior a fost vândut Valentinei Teselchina.

La 05 iunie 2015 Iurie Cioară a depus acțiune reconvențională suplimentară, în care a indicat că, pe parcursul anilor 2011-2012 pentru procurarea terenurilor, prelucrarea lor și pentru alte necesități familiale a împrumutat cu consimțământul Mariei Cioară, conform contractului de împrumut din 06 mai 2011, încheiat între Iurie Cioară și Zaharia Morari, autentificat notarial în aceeași zi și înregistrat sub nr.3123, suma de 250000 de lei, cu termen de rambursare de 10 ani, conform contractului de împrumut din 01 iunie 2011, încheiat între Iurie Cioară și Leonid Radul, autentificat notarial în aceeași zi și înregistrat sub nr.3581, a împrumutat suma de 350000 de lei, cu termen de rambursare de 8 ani, iar conform contractului de împrumut din 16 martie 2012, încheiat între Iurie Cioară și Leonid Guțul, autentificat notarial în aceeași zi și înregistrat sub nr.1955, a împrumutat suma de 400000 de lei, cu termen de rambursare de 5 ani.

Astfel, în legătură cu starea materială, până la momentul adresării în instanța de judecată, nu a rambursat nimic din datorii și respectiv, suma datoriilor de 1000000 de lei urmează a fi împărțită între soți, câte 500000 de lei fiecare.

La 31 iulie 2015 Iurie Cioară a depus acțiune reconvențională suplimentară, în care a reiterat pretențiile înaintate și motivele de fapt și de drept pe care își întemeiază acțiunea.

La 31 mai 2017 Iurie Cioară a depus acțiune reconvențională suplimentară, în care a menționat că, la data de 17 august 2004 de către Primăria satului Căpriană a fost eliberat titlu de autentificare a deținătorului de teren lui Iurie Cioară pentru terenul cu nr. cadastral XXXXX și casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX.

Reclamantul a relatat că, la aceeași dată, Primăria satului Căpriană a eliberat extrasul (certificatul) din Registrul de evidență a gospodăriilor din satul Căpriană, r-nul Strășeni cu nr.302, care confirmă că casa de locuit, amplasată pe terenul cu nr. cadastral XXXXX este proprietatea lui Iurie Cioară.

Ulterior, la data de 17 septembrie 2004, actele nominalizate au stat la baza înregistrării dreptului de proprietate a lui Iurie Cioară asupra acestor imobile și deja după desfacerea căsătoriei, la 17 iulie 2014, și înregistrării dreptului de proprietate a Mariei Cioară, în Registrul bunurilor imobile, deși acest fapt nu corespunde situației juridice reale și această înscriere urmează a fi rectificată.

Reclamantul Iurie Cioară a invocat că, deoarece extrasul nr.302 din 17 august 2004 și titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru terenul cu numărul cadastral XXXXX și casa de locuit, cu nr. cadastral XXXXX sunt absolute, urmează a fi radiată și înscrierea dreptului de proprietate a lui Iurie Cioară și a Mariei Cioară asupra bunurilor nominalizate din Registrul bunurilor imobile.

La 12 iunie 2018 Iurie Cioară a depus acțiune reconvențională concretizată în care suplimentar celor invocate anterior a specificat că, Primăria satului Căpriană nu deține documente, care ar confirma legalitatea acordării dreptului de proprietate asupra terenului cu nr. cadastral XXXXX lui Iurie Cioară și Mariei Cioară.

La fel, reclamantul Iurie Cioară a relatat că, decizia Consiliului sătesc Căpriană nr.07/8 din 06 octombrie 2014, prin care s-a constatat că greșit a fost eliberat pe numele lui Iurie Cioară titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren pentru terenul cu numărul cadastral XXXXX, a fost menținută prin hotărârea din 22 aprilie 2016 a Judecătoriei Strășeni și decizia din 15 septembrie 2016 a Curții de Apel de Chișinău.

Reclamantul Iurie Cioară a invocat că, la data de 17 august 2004 nu exista nici un document, decizie, proiect, autorizație de construcție, certificat de urbanism, act de dare în exploatare privind construirea casei de către familia Cioară. Mai mult, nu există nici o informație care ar confirma că, Gheorghe Cioară ar fi permis familiei Cioară construirea casei de locuit pe terenul care îi aparținea sau vreun contract verbal sau scris, conform căruia familia Cioară ar fi construit casa împreună cu Gheorghe Cioară.

Reclamantul a specificat că, din copia contului personal al lui Iurie Cioară cu nr.612 rezultă că, în anii 1997-2001 nu este înregistrată după acesta casa de locuit, iar, la subpunctul 4.1.5, ca an al dării în folosință a casei de locuit este indicat anul 1994. Iar, din contul personal nr.645 rezultă că, în anii 2007-2012 după Iurie Cioară nu era înregistrată casa de locuit.

Astfel, pe parcursul examinării cauzei, Iurie Cioară concretizându-și pretențiile a solicitat partajarea a câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte din averea comună în devălmășie, prin

atribuirea în proprietatea lui Iurie Cioară a terenului agricol cu nr. cadastral XXXXX, a terenului cu destinația grădini cu nr. cadastral XXXXX și a terenului pentru construcții cu nr. cadastral XXXXX și prin atribuirea în proprietatea Mariei Cioară a terenului agricol cu nr. cadastral XXXXX, a terenului agricol cu nr. cadastral XXXXX, a terenului cu destinația grădini cu nr. cadastral XXXXX și a terenului cu destinația grădini cu nr. cadastral XXXXX. Partajarea sumei datoriilor în mărime de 1000000 de lei între Iurie Cioară și Maria Cioară, a câte 500000 de lei fiecare. Recunoașterea nulității titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren eliberat la 17 august 2004 pe numele lui Iurie Cioară pentru terenul cu nr. cadastral XXXXX și a extrasului din Registrul de evidență a gospodăriilor din satul Căpriană, r-nul Strășeni nr. 302 din 17 august 2004 pe numele lui Iurie Cioară cu referire la casa de locuit cu nr. cadastral XXXXX (f.d.80-92 Vol. III).

Prin hotărârea din 19 octombrie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul Central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată inițială și suplimentară de concretizare a pretențiilor depuse de Maria Cioară împotriva lui Iurie Cioară privind partajarea averii proprietate comună în devălmășie și încasarea cheltuielilor de judecată și s-a admis cererea reconvențională de chemare în judecată depusă de Iurie Cioară împotriva Mariei Cioară privind partajul a câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte din împrumutul în mărime de 1000000 de lei (f.d.189-191 Vol. II).

Prin decizia din 04 aprilie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de reprezentantul Mariei Cioară, avocatul Liubomir Dudulica și apelul declarat de reprezentantul lui Iurie Cioară, avocatul Mihai Gavriliță, s-a casat hotărârea din 19 octombrie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul central și s-a remis cauza la rejudecare în prima instanță la Judecătoria Strășeni, sediul central, în alt complet de judecată (f.d.26-27 Vol. III).

Prin încheierea protocolară din 04 octombrie 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Central s-a dispus schimbarea calității de intervenient principal al Primăriei satului Căpriană în statut de pârât (f.d.102 Vol. III).

Prin încheierea din 06 august 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul Central s-a încetat procesul în cauza civilă la acțiunea depusă de Maria Cioară împotriva lui Iurie Cioară cu privire la partajarea terenului cu nr. cadastral XXXXX din satul Căpriană, din motivul renunțării reclamantei la acțiune (f.d.21-22 Vol. IV).

Prin hotărârea din 06 august 2019 a Judecătorei Strășeni, sediul Central s-a admis parțial acțiunea Mariei Cioară împotriva lui Iurie Cioară, Zaharia Morari, Leonid Radul și Leonid Guțul privind partajarea averii comune în devălmășie și declararea nulă a actelor juridice. S-a recunoscut după Maria Cioară dreptul de proprietate asupra următoarelor bunuri imobile: teren grădini cu suprafața de 0,03 ha cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de 291 de lei, situat în satul Căpriană r-nul Strășeni; teren grădini cu suprafața de 0,1673 ha cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de 1 621 de lei, situat în extravilanul satului Căpriană r-nul Strășeni; teren grădini cu suprafața de 0,2194 ha cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de 2 126 de lei, situat în extravilanul satului Căpriană r-nul Strășeni; teren agricol cu suprafața de 2,3502 ha cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de 22 770 de lei, situat în extravilanul or. Strășeni; teren grădini cu suprafața de 0,03 ha cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de 291 de lei, situat în satul Căpriană r-nul Strășeni. S-a

recunoscut după Iurie Cioară dreptul de proprietate asupra următoarelor bunuri imobile: teren pentru construcții cu suprafața de 0,0942 ha cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de 913 de lei, situat în satul Căpriană r-nul Strășeni; teren agricol cu suprafața de 4,3412 ha cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de 42059 de lei, situat în extravilanul or. Strășeni. S-a încasat din contul lui Iurie Cioară în beneficiul Mariei Cioară a diferenței de valoare între cotele-părți atribuite în quantum de 8082 de lei. În rest, pretențiile Mariei Cioară s-au respins ca fiind neîntemeiate. S-a admis parțial acțiunea reconvențională depusă de Iurie Cioară împotriva Mariei Cioară privind partajarea averii comune în devălmășie, anularea actelor juridice și radierea dreptului de proprietate. S-a declarat nul titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra terenului cu nr. cadastral XXXXX, amplasat în intravilanul satului Căpriană r-nul Strășeni, eliberat la 17 august 2004 pe numele lui Iurie Cioară. S-a declarat nul extrasul din Registrul de evidență a gospodăriilor din satul Căpriană, r-nul Strășeni nr. 302, eliberat la 17 august 2004 de către Primăria satului Căpriană, r-nul Strășeni pe numele lui Iurie Cioară. Au fost partajate datoriile comune ale lui Iurie Cioară și Mariei Cioară față de Zaharia Morari, Leonid Radul și Leonid Guțul în sumă de 550000 de lei, în cote părți egale adică câte 275000 de lei. În rest, pretențiile lui Iurie Cioară s-au respins ca fiind neîntemeiate (f.d.3-20 Vol. IV).

La data de 05 septembrie 2019, Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulică a depus apel împreună cu motivarea acestuia împotriva hotărârii din 06 august 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul central (f.d.32-37 Vol. IV).

Prin decizia din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Maria Cioară. S-a casat hotărârea din 06 august 2019 a Judecătoriei Strășeni, sediul central, în partea partajării între părți a datoriei față de Zaharia Morari, Leonid Radul și Leonid Guțul în sumă de 550000 de lei, și pe acest capăt de cerere din acțiunea reconvențională, a fost adoptată o nouă hotărâre, prin care cerința lui Iurie Cioară privind partajarea datoriilor comune în mărime de 550000 de lei, s-a respins. În rest, hotărârea s-a menținut, fără modificări (f.d.177-200 Vol. IV).

La data de 10 ianuarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulică a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea deciziei instanței de apel și a hotărârii primei instanțe în partea respingerii pretențiilor înaintate de Maria Cioară de partajare a averii comune și de declarare nulă a contractelor de împrumut și în partea admiterii acțiunii reconvenționale depuse de Iurie Cioară, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a cererii de chemare în judecată depuse de Maria Cioară și respingere integrală a acțiunii reconvenționale înaintate de Iurie Cioară (f.d.208-213 vol. IV).

Prin decizia din 11 mai 2022 a Curții Supreme de Justiție s-a declarat inadmisibil recursul depus de Iurie Cioară și s-a admis recursul depus de Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulică. S-a casat integral decizia din 30 septembrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată (f.d.38-56, Vol. V).

Prin decizia din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău s-a admis apelul declarat de către Maria Cioară. S-a casat hotărârea din 06 august 2019 a Judecătoriei

Strășeni, sediul Central, s-a emis o decizie nouă prin care s-a admis parțial acțiunea Mariei Cioară. S-a recunoscut după Maria Cioară dreptul de proprietate asupra următoarelor bunuri imobile: 1) Teren grădini cu suprafața de 0,03 ha cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de 291 de lei, situat în s. Căpriană r-nul Strășeni; 2) Teren grădini cu suprafața de 0,1673 ha cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de 1 621 de lei, situat în extravilanul s. Căpriană r-nul Strășeni; 3) Teren grădini cu suprafața de 0,2194 ha cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de 2 126 de lei, situat în extravilanul s. Căpriană r-nul Strășeni; 4) Teren agricol cu suprafața de 2,3502 ha cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de 22 770 de lei, situat în extravilanul or. Strășeni; 5) Teren grădini cu suprafața de 0,03 ha cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de 291 de lei, situat în s. Căpriană r-nul Strășeni. S-a recunoscut după Iurie Cioară dreptul de proprietate asupra următoarelor bunuri imobile: 1) Teren pentru construcții cu suprafața de 0,0942 ha cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de 913 de lei, situat în s. Căpriană r-nul Strășeni; 2) Teren agricol cu suprafața de 4,3412 ha cu nr. cadastral XXXXX, cu valoarea de 42 059 de lei, situat în extravilanul or. Strășeni. S-a încasat din contul lui Iurie Cioară în beneficiul Mariei Cioară diferența de valoare între cotele-părți atribuite în cuantum de 8 082 de lei. În rest pretențiile Mariei Cioară s-au respins ca fiind neîntemeiate. S-a admis parțial acțiunea reconvențională depusă de Iurie Cioară și s-a declarat nul Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren asupra terenului cu nr. cadastral XXXXX amplasat în intravilanul s. Căpriană r-nul Strășeni, eliberat la 17 august 2004 pe numele lui Iurie Cioară. S-a declarat nul Extrasul din Registrul de evidență a gospodăriilor din s. Căpriană r-nul Strășeni nr. 302, eliberat la 17 august 2004 de către Primăria s. Căpriană r-nul Strășeni pe numele lui Iurie Cioară. S-au partajat datoriile comune ale lui Iurie Cioară și Maria Cioară față de Zaharia Morari, Leonid Radul și Leonid Guțul în sumă de 550 000 de lei, în cote părți egale adică câte 275 000 (două sute șaptezeci mii), 00 lei. În rest pretențiile lui Iurie Cioară s-au respins ca fiind neîntemeiate. S-a anulat sechestrul aplicat prin încheierea Judecătoriei Strășeni din 03 martie 2015 asupra următoarelor bunuri imobile: casa de locuit nr. cadastral XXXXX și terenul aferent casei cu nr. cadastral XXXXX; teren agricol nr. cadastral XXXXX; teren grădini cu nr. cadastral XXXXX; teren grădini cu nr. cadastral XXXXX; teren pentru construcții cu nr. cadastral XXXXX; teren agricol cu nr. cadastral XXXXX; teren grădini cu nr. cadastral XXXXX; teren grădini cu nr. cadastral XXXXX. S-au scutit de la plata taxei de stat Maria Cioară și Iurie Cioară (f.d.102-127, Vol. V).

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, având în vedere faptul că, cauza de contencios administrativ a fost examinată de către prima instanță, cu încălcarea normei de competență, or judecătorul primei instanțe, contrar art. 198 din Codul administrativ, nu și-a declinat competența în favoarea judecătorului specializat în examinarea cauzelor de contencios administrativ din cadrul Judecătoriei Strășeni, sediul Central, instanța de apel a reținut că, Judecătoria Strășeni, sediul Central a adoptat hotărârea din 06 august 2019 cu încălcarea competenței.

Instanța de apel a conchis că, Iurie Cioară este unicul moștenitor al averii succesoriale după decesul lui Gheorghe Cioară, iar prin intrarea în posesie a averii succesoriale, fapt care nu a fost negat de nici un participant la proces, Iurie Cioară a

devenit proprietarul cu titlu exclusiv a întregii averi a defunctului din momentul decesului ultimului.

Instanța de apela relevat că, potrivit Certificatului cu privire la valoarea bunului imobil (în care se introduc toate bunurile imobile, inclusiv cele neautorizate), se constată că pe terenul cu nr. cadastral XXXXX există două construcții neautorizate și anume – șura .02 și șura .03, iar potrivit Dosarului tehnic de inventariere primară aceste două construcții au fost ridicate în 1995, deci la o diferență de timp foarte scurtă de la edificarea casei. Aceste constatări dau dovadă de faptul că autoritatea publică locală a acceptat tacit așa-zisa „transformare a casei de locuit”, însă nu și a construcțiilor noi, calificându-le drept neautorizate.

În circumstanțele descrise, instanța de apel a apreciat critic argumentele Mariei Cioară potrivit cărora casa a cărei partajare o cere ar fi fost construită în perioada anilor 1995-1997, după ce în 1994 ar fi încheiat căsătoria cu Iurie Cioară. Or aceste afirmații sunt pur declarative și nu au nici un suport probator veridic.

Instanța de apel a conchis că, atât Extrasul nr. 302 din Registrul de evidență a gospodăriilor, cât și Titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, ambele eliberate de Primăria s. Căpriană la data de 17 august 2004 pe numele lui Iurie Cioară urmează a fi anulate deoarece acestea au fost emise în cadrul procesului de înregistrare primară masivă, pe răspunderea exclusivă a autorităților publice locale, fără înștiințarea în prealabil cu conținutul acestora a titularilor. Iar în registrul bunurilor imobile aceste înscrieri au fost înregistrate în lipsa căreiva cereri nominale din partea lui Iurie Cioară depuse la Oficiul Cadastral Teritorial Strășeni.

La fel, a reținut că, în pofida faptului că 37¹ alin. (1) și art. 59 alin. (1) din Legea cadastrului bunurilor imobile statuează că, proprietatea dobândită prin succesiune este valabilă fără înregistrarea acesteia în Registrul bunurilor imobile, și că drepturile asupra bunurilor imobile apărute anterior anului 1998 și neînscrise în registrul bunurilor imobile se consideră valabile, prin emiterea de către Primăria s. Căpriană a celor două acte juridice contestate de Iurie Cioară, ultimul a fost deposedat de proprietatea personală asupra casei de locuit și a terenului aferent care i se cuvenea prin succesiune, transformând-o fără știrea titularului în proprietate comună devălmașă.

Instanța de apel a ajuns la concluzia că, casa de locuit în litigiu și terenul aferent acesteia, deși din conținutul Registrului bunurilor imobile reiese că se află în proprietatea comună în devălmașie, în realitate, constituie bunurile personale dobândite prin moștenire ale lui Iurie Cioară, iar dreptul de proprietate al ultimului asupra acestora este unul perpetuu și valabil, indiferent de înscrierile din Registrul bunurilor imobile, astfel că, unica soluție în vederea corectării erorilor comise este anularea tuturor actelor care au constituit drept temei al includerii acestor înscrieri.

Cu referire la pretenția privind nulitatea Extrasului nr. 302 din Registrul de evidență a gospodăriilor eliberat la data de 17 august 2004 de Primăria s. Căpriană, instanța de apel a ajuns la concluzia că, în cadrul procedurilor înregistrării masive, extrasele din registrele de evidență a gospodăriilor aveau o valoare pur informativă, de constatare a stării de fapt la momentul înregistrării în Registrul bunurilor imobile, dar nu și una constitutivă de drepturi. Faptul că, Primăria s. Căpriană a catalogat acest Extras drept unul ce constată proprietatea lui Iurie Cioară asupra casei de locuit

este unul eronat, deoarece *de facto* el o posedă, însă *de jure* acesta nici la momentul de față nu este proprietar al acestei case, urmând ca respectivul să deschidă procedura succesorală în modul prevăzut la notar.

Cu referire la solicitarea privind încuviințarea rectificării prin radiere din Registrul bunurilor imobile a mențiunilor privind dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile XXXXX și XXXXX formulat în acțiunea reconvențională înaintată de Cioară Iurie, instanța de apel a remarcat că aceasta nu este o pretenție aparte înaintată împotriva Agenției Servicii Publice căreia în prezentul proces i s-a recunoscut calitatea de intervenient accesoriu (terț). Instanța de apel remarcă că Agenția Servicii Publice nu i-a încălcat lui Iurie Cioară careva drepturi materiale a căror restabilire ar fi pretinsă în prezenta acțiune, astfel că, calitatea procesuală a acestei instituții publice este de a-i asigura lui Iurie Cioară dreptul la executarea efectivă a unei hotărâri judecătorești. Iar după devenirea ulterioară a prezentei decizii definitive, să asigure radierea din Registrul bunurilor imobile a mențiunilor privind dreptul de proprietate asupra bunurilor imobile XXXXX și XXXXX, pentru a-i da posibilitatea titularului acestor bunuri imobile să-și perfecteze legal pe numele său dreptul de proprietate.

Cu referire la pretenția privind partajarea averii comune în devălmășie înaintate în acțiunea de bază depusă de Cioară Maria, precum și capătul de cerere privind partajarea datoriilor comune ale lui Cioară Iurie și Cioară Maria din acțiunea reconvențională înaintată de Cioară Iurie, instanța de apel le-a considerat întemeiate parțial și pasibile a fi admise în parte.

Instanța de apel a relevat cu privire la partajarea datoriilor comune că, o altă concluzie decât necesitatea de a partaja datoriile soților Cioară nu există, or contractarea împrumuturilor și tranzacțiile funciare ale lui Iurie Cioară erau o îndeletnicire sistematică, aducătoare de venit pentru familia Cioară de care erau în cunoștință de cauză ambii soți, iar eventualul partaj al activului devălmaș al celor doi ar constitui o povară mult prea grea și ar avea un impact negativ asupra patrimoniului personal al lui Iurie Cioară în contextul în care de privilegiul cheltuirii banilor împrumutați au beneficiat ambii soți.

Cu referire la capătul de cerere privind anularea ca fiind fictive contractelor de împrumut încheiate între Iurie Cioară și intervenienții accesorii înaintate în acțiunea de bază depusă de Maria Cioară, instanța de apel a reținut că, având în vedere prevederile art. 118 CPC și ținând cont de principiul disponibilității care guvernează procesul civil, Maria Cioară nu a adus suficiente probe în vederea demonstrării pretenției sale. Or, prin natura lor juridică, actele juridice fictive au menirea să creeze o aparență juridică pentru terți și implică obligatoriu două condiții: 1) existența unei neconcordanțe intenționate între voința reală și voința declarată a contractanților; 2) această neconcordanță are ca scop înșelarea terților. Ceea ce trebuia Maria Cioară să demonstreze instanței, este că actului juridic contestat îi lipsește unul din elementele definitorii ale actului juridic consfințit în art. 195 Cod civil (în vigoare până la 01 martie 2019) – intenția de a da naștere, modifica, sau stinge drepturi și obligații civile, manifestarea de voință fiind falsă și având drept scop inducerea în eroare a altor persoane, creând aparența existenței actului juridic în realitate.

La 28 decembrie 2022, Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulica, a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, iar la 01 martie 2023 a depus motivarea recursului, solicitând admiterea recursului, casarea hotărârii primei instanțe în partea respingerii cerințelor înaintate de Maria Cioară și în partea admiterii cererii reconvenționale înaintată de Iurie Cioară și casarea deciziei din 22 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere integrală a acțiunii înaintată de Maria Cioară și respingerea integrală a acțiunii reconvenționale înaintată de Iurie Cioară.

În motivarea cererii de recurs Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulica, a indicat că, instanța de fond și cea de apel nu au dat apreciere corespunzătoare probelor expuse de Maria Cioară și au constatat eronat situația de fapt și de drept pronunțând o hotărâre neîntemeiată în partea contestată.

A menționat referitor la acțiunea reconvențională înaintată de Iurie Cioară depusă la 30 mai 2017 că urmează a fi scoasă de pe rol cu încetarea procesului, or reclamantul nu a respectat procedura de soluționare prealabilă a pricinii pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere, prevăzută de lege pentru categoria respectivă de cauze.

Consideră acțiunea reconvențională tardivă și neîntemeiată, or, Iurie Cioară cunoștea faptul că la 17 septembrie 2004 a fost înregistrat dreptul de proprietate asupra imobilului respectiv pe numele său, or, înregistrarea a fost efectuată la propria solicitare.

Mai mult ca atât, în susținerea cererilor reconvenționale nu s-au invocat prevederile legii materiale care duc la nulitatea actelor date ca acte juridice în viziunea lui Iurie Cioară.

A menționat că necătând la faptul că s-a constatat că instanța de fond a încălcat competența jurisdicțională, completul care a judecat cererea de apel și a soluționat cauza nu a fost format doar din judecători specializați.

A indicat că după pronunțarea deciziei contestate a aflat despre încheierile din 04 mai 2015 și 09 iulie 2015, prin care s-a admis renunțul la acțiune a lui Iurie Cioară și anume la pretenția cu privire la recunoașterea nulă a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, cu încetarea procesului civil în partea data, fiindu-i comunicat acestuia că nu se mai poate adresa în judecată cu o solicitare asemănătoare. Astfel, consideră că pe acest capăt de cerere procesul civil urmează a fi încetat.

Referitor la contractele de împrumut a notat că reclamanta nu a cunoscut despre existența lor până la moment și le consideră fictive.

Conform art. XI alin. (1) și (3) din Legea pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, cu excepția art. IV, V pct.1-9 și 11-16 și art. VII, care vor intra în vigoare la 01 septembrie 2023.

Recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi vor fi examinate în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

Din sensul normei de drept enunțate, urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, cu excepția temeiurilor în baza cărora se vor examina recursurile depuse la Curtea Supremă de Justiție până la data intrării în vigoare a prezentei legi. Respectiv, recursul depus de Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulica, a fost depus până la data intrării în vigoare a Legii pentru modificarea unor acte normative (modificarea cadrului normativ conex reformei Curții Supreme de Justiție) nr. 246 din 31 iulie 2023, și va fi examinat în baza temeiurilor în vigoare la data depunerii recursului.

În conformitate cu art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

Potrivit art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că dispozitivul deciziei instanței de apel a fost pronunțat de către Curtea de Apel Chișinău la data de 29 noiembrie 2022, în prezența reprezentantului Mariei Cioară, avocatul Liubomir Dudulica și lui Iurie Cioară (f.d. 99-101, Vol. V).

La 28 decembrie 2022, Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulica, a depus recurs nemotivat împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 141, Vol. V).

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul nemotivat depus de Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulica la 28 decembrie 2022, este depus în termenul prevăzut de lege

Alineatul (2) al art. 245 alin. (1) din Codul administrativ (în vigoare la data depunerii recursului), prevedea că motivarea recursului se prezintă Curții Supreme de Justiție în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că copia deciziei motivate a instanței de apel a fost notificată recurenteii și reprezentantului său la data de 31 ianuarie 2023, prin intermediul oficiului postal (f.d. 128, Vol. V), și a fost recepționată de Maria Cioară la data de 21 februarie 2023 (f.d. 131, Vol. V).

La 01 martie 2023, Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulica a prezentat motivarea recursului împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 142-149, Vol. V).

Astfel, recursul motivat depus de Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulica, la data de 01 martie 2023 împotriva deciziei din 29 noiembrie 2022 a Curții de Apel Chișinău este în termen.

La 22 martie 2023, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia recursului depus de Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulica, cu înștiințarea despre necesitatea prezentării referinței (f.d.171-172, Vol. V).

Prin referința din 03 mai 2023 Iurie Cioară a solicitat respingerea cererii de recurs declarată de Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulica.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulica, în raport cu materialele cauzei, Completul de

judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Conform art. 246 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului, recursul se declară inadmisibil în special în cazurile enumerate la literele a) - f).

Din analiza prevederilor citate, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, depus până la data de 01 septembrie 2023, în special, nu se limitează doar la temeiurile menționate la art. 246 alin. (2) din Codul administrativ ci urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține cu valoare de principiu jurisprudențial, că sintagma „în special” denotă caracterul neexhaustiv al temeiurilor de inadmisibilitate și în același timp oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă și care pe cale de consecință nu pot însuși un eventual succes rezultat din examinarea cererii.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevelopativ al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. Acest argument rezultă și din particularitățile de formă ale reglementării recursului în Codul administrativ și anume din sintagma „motivarea recursului” de la art. 245 alin. (2) din Codul administrativ, în vigoare la data depunerii recursului. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

De asemenea, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva

Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulica.

În conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Recursul depus de Maria Cioară, reprezentată de avocatul Liubomir Dudulica, se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

judecători

Oxana Parfeni

Mariana Ursachi